

(PLECS)

D'HISTÒRIA LOCAL

NÚMERO 79 • FEBRER 1999

Editor: Daniel Fernández. **Director:** Pere Anguera. **Cap de Redacció:** Olga Boluda. **Redacció:** Ana Belén Márquez. **Consell de Redacció:** Ramon Arnabat, Joseba Aguirreazkuenaga, Jordi Canal, Jesús Millan, Conxita Mir, Pedro Rújula. **DIPUTACIÓ DE BARCELONA / L'AVENÇ**

L'ESTAT CENTRALISTA EN LA SOCIETAT VALENCIANA DEL SEGLE XIX

Pocs temes resulten de més actualitat que el caràcter i la trajectòria de l'Estat centralista a l'Espanya contemporània. Les seues limitacions evidents a llarg termini —en el desenvolupament econòmic, el foment de la ciutadania o l'assentament d'un estat nació—, però, l'han fet més aviat una mena de lloc comú que no pas un objecte històric ben estudiat. Conèixer les bases i la lògica de la proclamada centralització al segle XIX requereix una recerca en molts camps, que tinga en compte que aquest Estat s'edificava sobre una societat profundament trasbalsada pels efectes de la revolució liberal i pel col·lapse dels mecanismes centralitzadors del vell absolutisme borbònic.

Quins foren els interlocutors del nou Estat a les àrees perifèriques? En quina mesura dominaren la col·laboració o l'enfrontament? Com entendre la força de la vida política local sota el paraigua d'un centralisme aparentment inexorable? El centralisme i les fórmules caciquistes suposaven el predomini estable d'uns mateixos interessos i la manca d'alternatives polítiques? Amb quines peculiaritats es va produir la relació entre l'Estat i la societat perifèrica més enllà dels nuclis principals, que fins ara han atret l'interès dels historiadors? Els treballs següents, amb perspectives centrades en aspectes o arcs cronològics diversos, fan un primer acostament a aquesta problemàtica en

el cas del País Valencià, a partir de dues de les noves capitals de província —Castelló i Alacant, que havien estat reialencs— i de Gandia, un antic senyoriu, emplaçat també al dinàmic regadiu litoral. Tots tres, però, tracten de deixar de banda els esquemes gastats —com ara els que insisteixen en les inèrcies de l'antic règim o en el desinterès majoritari per la política—, per entendre les tensions i les adaptacions en el context de les forces socials i les tradicions polítiques arrelades a cada lloc.

Jesús Millan